

MONETĀRAIS BIĻETENS 2007

11

Novembrī joprojām bija vērojama strauja tautsaimniecības izaugsme. Lai gan iekšzemes kopprodukta pieaugums 3. ceturksnī bija 10.9%, tomēr vairāki rādītāji liecināja, ka valdības un banku sistēmas veiktie pasākumi veicinājuši tautsaimniecības stabilizēšanos. Turpinājās kredītēšanas pieauguma tempa palēnināšanās, naudas rādītāji palielinājās lēnāk, nekustamā īpašuma cenas samazinājās un privātais patēriņš saruka. Mazumtirdzniecības (t.sk. automobiļu tirdzniecības un autodegvielas mazumtirdzniecības) apgrozījuma gada pieauguma temps bija samērā neliels (oktobrī – 10.7%), būtiski samazinoties mēbeļu, apgaismes ierīču un citu sadzīves priekšmetu tirdzniecībai. Ēdināšanas uzņēmumu apgrozījums turpināja sarukt (oktobrī – par 10.6%).

Lai gan atsevišķās apstrādes rūpniecības nozarēs bija vērojama būtiska izaugsme, produkcijas izlaides apjoma sarukums vairākās nozarēs, īpaši pārtikas produktu ražošanā, oktobrī noteica apstrādes rūpniecības produkcijas izlaides apjoma samazinājumu salīdzinājumā ar 2006. gada atbilstošo periodu (6.7%). Sezonāli izlīdzinātais rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss kopumā samazinājās par 1.6%. Novembrī pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms pieauga par 29.8%, vienlaikus palielinoties (par 5.2%) arī kravu apgrozījumam Latvijas ostās. Nedaudz samazinājās bezdarba līmenis (līdz 4.8%).

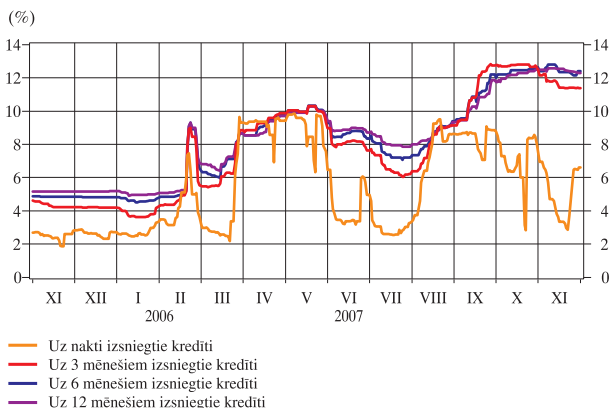
Globālās norises pārtikas produktu un degvielas tirgos, kā arī tālāks administratīvi regulējamo cenu kāpums veicināja inflācijas pieaugumu. Cenu kāpums novembrī (1.4%) palielināja gada inflāciju līdz 13.7%, bet pēdējo 12 mēnešu vidējo gada inflāciju (saskaņoto patēriņa cenu indeksu) – līdz 9.5%. Patēriņa cenas novembrī visvairāk ietekmēja maizes cenu kāpums (16.3%), graudaugu izstrādājumu sadārdzinājums (6.3%), degvielas cenu paaugstinājums (5.4%), kā arī būtisks dārzeņu, gaļas un piena produktu cenu kāpums.

Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais deficīts novembrī bija 29.8 milj. latu, bet finansiālais pārpalikums no gada sākuma samazinājās līdz 262.4 milj. latu (par 11.6% lielāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Sociālās apdrošināšanas fondā novembrī bija finansiālais pārpalikums, savukārt valsts pamatbudžeta finansiālais deficīts veidoja 74.4 milj. latu. Mazliet palielinājās nodokļu ieņēmumu pieauguma temps (līdz 31.8%). Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu kopējais kāpums (29.2%) bija nedaudz mazāks nekā oktobrī. Valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumu pieaugums bija mērens (15.7%), mazinoties atalgojuma un sociālās apdrošināšanas iemaksu, kā arī kapitālo izdevumu kāpumam. Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds (novembra beigās – 1 105.7 milj. latu) mēneša laikā pieauga par 28.8 milj. latu.

Naudas rādītāju gada pieauguma temps novembrī turpināja samazināties. Absolūtajā izteiksmē novembrī saruka šaurā nauda M1 (par 47.1 milj. latu, gada pieauguma tempam kļūstot negatīvam – 0.3%), noguldījumu uz nakti atlikums un skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs). Plašā nauda M3 palielinājās par 29.4 milj. latu, tās gada kāpuma tempam no 19.0% oktobrī samazinoties līdz 17.3% novembrī, bet naudas rādītājs M2 pieauga tikai nedaudz vairāk, tā gada kāpuma tempam sarūkot līdz 16.5%.

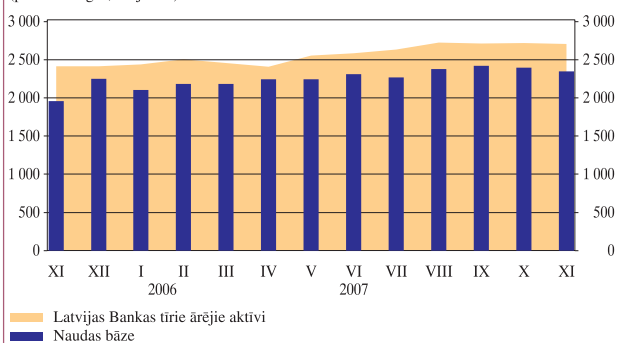
Procentu likmju pieaugums veicināja termiņnoguldījumu un krājnoguldījumu (īpaši latos veikto) atlikuma palielināšanos, turpinoties noguldījumu uz nakti atlikuma sarukumam. Kopumā finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu atlikums novembrī palielinājās par 28.2 milj. latu, bet to atlikuma gada pieauguma temps samazinājās līdz 18.6%.

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMJU INDEKSS RIGIBOR

EMITĒTĀS NACIONĀLĀS VALŪTAS SEGUMS

(perioda beigās; milj. latu)

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI	2007	
	X	XI
Sezonāli izlīdzinātā rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	-1.6	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	2.2	1.4
Pēdējo 12 mēnešu vidējā gada inflācija (saskaņotais patēriņa cenu indekss; %)	8.9	9.5
Gada (%)	13.2	13.7
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	11.8	12.6
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	52 383	51 660
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	4.9	4.8
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance (milj. latu)	292.2	262.4
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	374.2	*
Imports	683.2	*
Bilance	-309.0	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēļ nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

Latos veikto noguldījumu atlikums palielinājās par 27.1 milj. latu, bet eiro veikto noguldījumu atlikums gandrīz nemainījās.

Iekšzemes kredītu tirgū bija vērojama kreditēšanas kāpuma tempa palēninājuma tendence. Novembrī kredītu atlikuma gada pieauguma temps samazinājās par 5.4 procentu punktiem (līdz 37.4%); zemākais kāpuma temps kopš 2003. gada sākuma), bet kredītu atlikuma mēneša pieaugums (136.9 milj. latu) bija mazākais kopš 2006. gada aprīļa. Kredītu atlikuma pieaugumu joprojām visnozīmīgāk veicināja hipotēku kredīta atlikuma kāpums, turpinot samazināties mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikuma mēneša pieaugumam (novembrī – 73.9 milj. latu, oktobrī – 87.4 milj. latu). Strauji saruka arī mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps (par 5.2 procentu punktiem; līdz 51.0%). Patēriņa kredītu atlikuma gada kāpuma temps samazinājās par 1.6 procentu punktiem (līdz 26.6%). Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikuma pieaugumu noteica industriālā kredīta (kāpums – 25.3 milj. latu) un komerc kredīta (pieaugums – 15.3 milj. latu) atlikuma palielinājums. Mājsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps samazinājās, novembrī sasniedzot attiecīgi 43.8% un 36.9%. Abiem sektoriem izsniegto kredītu atlikuma kāpums bija mērens (attiecīgi 84.8 milj. latu un 62.2 milj. latu). Izsniegto kredītu valūtu struktūra nemainījās. Visu pieaugumu veidoja eiro izsniegto kredītu atlikuma kāpums (184.1 milj. latu), joprojām samazinoties latos izsniegto kredītu atlikuma pieaugumam (62.7 milj. latu). Euro izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps turpināja sarukt (novembrī – 57.5%), bet latos izsniegto kredītu atlikuma kāpuma temps bija negatīvs (novembrī – 15.7%).

Piesaistītajos līdzekļos būtiski pieauga ārvalstu banku finansējums (palielinājums – 242.3 milj. latu, t.sk. no saistītajām bankām – 241.2 milj. latu). Kopumā MFI (izņemot Latvijas Banku) tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs novembrī pieauga par 80.2 milj. latu (oktobrī – par 229.9 milj. latu).

Novembrī rezervju prasību apjoma kāpums bija neliels. Banku pieprasījuma noguldījumu atlikums Latvijas Bankā samazinājās. Turpināja sarukt arī skaidrās naudas pieprasījums, un naudas bāze M0 novembra beigās bija par 46.0 milj. latu mazāka nekā oktobrī (naudas bāzes gada pieauguma temps palielinājās līdz 20.0%). Centrālās bankas naudas piedāvājuma apjomu novembrī galvenokārt samazināja bankām izsniegto kredītu atlikuma un valūtas mijmaiņas darījumu atlikuma sarukums (attiecīgi 29.3 milj. latu un 45.0 milj. latu), bet palielināja – valdības noguldījumu atlikuma Latvijas Bankā samazinājums (11.4 milj. latu). Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi novembrī nedaudz samazinājās (par 12.5 milj. latu jeb 0.5%). Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem novembra beigās bija 115.3%.

RIGIBOR novembrī vidēji bija zemāks nekā oktobrī. RIGIBOR kredītiem ar 3 mēnešu termiņu novembra beigās (11.37%) bija par 127 bāzes punktiem mazāks nekā oktobrī, bet RIGIBOR kredītiem ar 6 mēnešu termiņu saruka par 22 bāzes punktiem (līdz 12.40%). RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem rezerves prasību perioda izpildes pēdējās dienās samazinājās līdz 2.86%, tomēr tā vidējais līmenis (5.00%) bija par vairāk nekā 200 bāzes punktiem mazāks nekā oktobrī.

Mājsaimniecībām latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme sasniedza 18.4%, t.sk. mājokļa iegādei izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme – 14.5%. Savukārt nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme bija 11.7%. Ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme bija stabila, savukārt nedaudz samazinājās noguldījumu procentu likmes.

Turpinoties ASV dolāra kursa kritumam pasaules tirgū, novembrī samazinājās arī Latvijas Bankas noteiktais ASV dolāra kurss attiecībā pret latu (par 2.9%). Saruka arī Lielbritānijas sterliņu mārciņas (par 2.3%), bet pieauga Japānas jenas (par 1.2%) kurss attiecībā pret latu.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)	2007	
	X	XI
MFI¹		
M3	6 083.6	6 113.0
Repo darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	43.8	43.3
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	43.4	42.7
M2	5 996.4	6 027.0
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 791.9	1 867.5
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	334.1	336.2
M1	3 870.4	3 823.3
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	888.4	880.3
Noguldījumi uz nakti	2 982.0	2 943.0
Tīrie ārējie aktīvi	-4 400.0	-4 492.6
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām	12 670.2	12 807.1
Kredīts valdībai	301.4	318.5
Centrālās valdības noguldījumi	269.4	265.2
Ilgāka termiņa finanšu saistības	2 253.0	2 288.6
Latvijas Banka		
M0	2 394.1	2 348.1
Skaidrā nauda apgrozībā	996.9	999.8
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	1 397.1	1 343.6
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0	4.7
Tīrie ārējie aktīvi	2 720.9	2 708.4
Tīrie iekšējie aktīvi	-326.8	-360.4
Kredīti	-201.8	-219.6
MFI	54.3	25.0
Valdībai (neto)	-256.0	-244.6
Pārējie aktīvi (neto)	-125.1	-140.8
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	5 491.60	5 637.41
Zelts	195.10	200.74
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.17	0.17
Rezerves pozīcija SVF	0.09	0.09
Ārvalstu konvertējamās valūtas	5 296.24	5 436.41

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI	2007	
	X	XI
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	6.9	4.6
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	10.9	11.7
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti latos)	17.7	18.4
t.sk. mājokļa iegādei	12.4	14.5
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.9	6.8
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.5	6.5
t.sk. mājokļa iegādei	6.3	6.3
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	7.9	7.6
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	2.5	2.1
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	8.3	8.2
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.7	0.6
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	4.0	4.1
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.7	1.7
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	4.4	4.3
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.8	1.7
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	6.0	6.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.4880	0.4740
Ls pret GBP	1.0060	0.9830
Ls pret 100 JPY	0.4260	0.4310
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	X	XI
MFI rezerves	1 501.7	1 460.2
Nacionālā valūta kasēs	108.5	119.5
Noguldījumi Latvijas Bankā	1 393.2	1 340.7
Ārzemju aktīvi	4 254.1	4 697.6
Ārvalstu valūta kasēs	58.3	64.9
Prasības pret MFI	2 334.4	2 813.6
Prasības pret ne-MFI	1 789.9	1 736.2
Pārējie aktīvi	71.4	82.9
Prasības pret centrālo valdību	229.9	246.7
Prasības pret vietējo valdību	71.4	71.8
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	208.1	216.1
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	6 679.5	6 726.2
Prasības pret mājsaimniecībām	5 836.8	5 921.5
Neklasificētie aktīvi	898.7	979.7
Pamatlīdzekļi	162.0	166.7
Nauda ceļā	27.4	32.7
Pārējie aktīvi	159.4	168.5
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	549.9	611.9
Aktīvi pavisam	19 680.1	20 319.8
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>432.6</i>	<i>1 374.8</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 551.1	1 544.9
Valsts nefinanšu sabiedrību	94.7	103.7
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	694.1	676.8
Mājsaimniecību	762.3	764.4
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	1 012.5	1 045.7
Valsts nefinanšu sabiedrību	169.3	171.1
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	248.4	275.4
Mājsaimniecību	594.7	599.2
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	2 433.5	2 434.6
Valsts nefinanšu sabiedrību	29.0	35.5
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	720.1	711.2
Mājsaimniecību	1 684.4	1 687.9
Centrālās valdības noguldījumi	13.4	20.6
Vietējās valdības noguldījumi	258.1	261.0
Tranzītfondi	4.1	4.0
Ārzemju pasīvi	11 374.9	11 898.6
Saistības pret MFI	7 585.1	7 827.4
Saistības pret ne-MFI	3 476.0	3 608.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	313.9	463.2
Saistības pret Latvijas Banku	54.3	25.0
Emitētie parāda vērtspapīri	342.0	339.1
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	43.8	43.3
Kapitāls un rezerves	1 648.1	1 673.6
Rezidentu	914.8	937.0
Nerezidentu	733.3	736.6
Uzkrājumi parādiem un saistībām	120.7	118.2
Neklasificētie pasīvi	823.5	911.1
Nauda ceļā	164.6	183.5
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	178.9	189.4
Saistības pret rezidentu MFI	480.0	538.3
Pasīvi pavisam	19 680.1	20 319.8
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>432.6</i>	<i>1 374.8</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).